

การปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลาง

นายสุทธิเวช คิษรूरอก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-698-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017407

117269830

THE PERFORMANCE OF SCHOOL ADMINISTRATORS CONCERNING
THEACHER'S DISCIPLINE IN LARGE SECONDARY
SCHOOLS IN CENTRAL REGION

Mr. SUTHIWEJ DITROD

A Thesis Submitted in Patial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-698-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลาง

โดย นายสุทธิเวช คิษรूरอก

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันคิเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรนัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันคิเมธ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กัสซพันธ์)

สุทธิเวช คิษฐ์รอด : การปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัย
ข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลาง (THE PERFORMANCE
OF SCHOOL ADMINISTRATORS CONCERNING TEACHER 'S DISCIPLINE IN
LARGE SECONDARY SCHOOLS IN CENTRAL REGION)

ผศ.ดร.อมรชัย ตันติเมฆ, 155 หน้า. ISBN 974-578-698-5

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติและปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการ
รักษาวินัยข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลาง ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครูส่วนใหญ่
ปฏิบัติทั้ง 3 ประการ คือ การส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีวินัย การป้องกันมิให้ข้าราชการครู
กระทำผิดวินัยและการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูผู้กระทำผิด

1.1 การส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีวินัย ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติโดยใช้
ภาวะผู้นำให้มีวินัย ฝึกอบรมให้มีวินัยและสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย

1.2 การป้องกันมิให้ข้าราชการครูกระทำผิดวินัย ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติ
โดยให้ความรู้แก่ครู ปกป้องคุ้มครองครู ดูแลสอดส่องครู และสร้างทางระบายความคับข้องใจ
แก่ครู

1.3 การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูผู้กระทำผิดวินัย ผู้บริหาร
โรงเรียนปฏิบัติโดย ว่ากล่าวตักเตือน สืบสวนข้อเท็จจริง และตั้งคณะกรรมการสอบสวน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัย
ข้าราชการครู ได้แก่ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องวินัย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2533 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

SUTHIWET DITROD : THE PERFORMANCE OF SCHOOL ADMINISTRATORS CONCERNING
TEACHER'S DISCIPLINE IN LARGE SECONDARY SCHOOLS IN CENTRAL REGION

THESIS ADVISOR : ASST. PROF. AMORNCHAI TANTIMEDH, Ph.D. 155 PP.

ISBN 974-578-698-5

The purposes of this research are to study the performances and Problems of school administrators concerning teacher's discipline in large secondary schools in central region. The result of the research are as follows :

1. The performance of the school administrators concerning discipline retention were under the three main aspects, they were, to promote self-discipline, to prevent misconduct and to undertake the disciplinary action to the offensive

1.1 To promote self-discipline of teachers, the school administrators used leadership, training and concitioning as their performances

1.2 To prevent the teachers from discipline misconduct, the school administrators motivate teachers by giving knowlege and understanding, securing, monitoring and using conflict remedy

1.3 To undertake disciplinary action towards teachers disciplinary misconduct, the school administrators chose alternatively the performances of warning, investigating, taking into disciplinary committee

2. Teacher's lacking of knowledge and understanding on the matter of discipline was the main problems and obstacles of the school administrators in presenting disciplinary misconduct

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2533 .....

ลายมือชื่อนิติคน ....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยการให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ซึ่งเป็นอาจารย์
ที่ปรึกษา

ได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาในการให้คำแนะนำ
และเป็นกำลังใจ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากประชากรที่ตอบแบบสัมภาษณ์และ
แบบสอบถาม ซึ่งทำให้งานวิจัยเรื่องนี้ปรากฏขึ้นมาได้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณทวี วัคงาม คุณกอบกิจ กิ่งแก้ว ที่ให้การช่วยเหลือ
อย่างมากในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอบคุณบรรดาเพื่อน ๆ และผู้ร่วมงานที่คอย
ช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

ผู้ที่ช่วยเหลือในด้านการพิมพ์งานวิจัยฉบับนี้ให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี ได้แก่
คุณนิภา หวังหิรัญโชติ และคุณเฉลิมศรี ลากเปี่ยม

ขอกราบขอบพระคุณ ขอบพระคุณ และขอบคุณ

สุทธิเวช กิษรूरอก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย	8
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายของวินัย	10
ความสำคัญของวินัย	13
วินัยข้าราชการ	15
วินัยข้าราชการครู	21
การรักษาวินัย	23
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49

บทที่	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	100
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	100
วิธีดำเนินการวิจัย	100
สรุปผลการวิจัย	101
อภิปรายผลการวิจัย	106
ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ	127
บรรณานุกรม	128
ภาคผนวก	132
ประวัติผู้เขียน	155

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรจำแนกตามกลุ่มโรงเรียนและ กลุ่มตัวอย่าง	40
2	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ให้การสัมภาษณ์ จำแนกตาม กลุ่มโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง	44
3	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม กลุ่มโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง	45
4	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ	50
5	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ให้การสัมภาษณ์ จำแนกตาม วุฒิการศึกษา	51
6	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามอายุราชการ	52
7	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามประสบการณ์ ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน	53
8	แสดงค่าร้อยละของวิธีการที่จะให้ครูมาและกลับจากการปฏิบัติราชการ ...	55
9	แสดงค่าร้อยละของวิธีการที่จะให้ครูปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลัง ความสามารถ	56
10	แสดงค่าร้อยละของการส่งเสริมการมีวินัยของครู โดยให้ครูศรัทธา ในตัวผู้บริหาร	57
11	แสดงค่าร้อยละของการส่งเสริมการมีวินัยของครู โดยให้ครูศรัทธา ในงาน	59
12	แสดงค่าร้อยละของการส่งเสริมการมีวินัยของครู โดยให้ครูศรัทธา ในสภาพแวดล้อมในการทำงาน	60
13	แสดงค่าร้อยละของวิธีการฝึกอบรมครูให้มีวินัย	61
14	แสดงค่าร้อยละของวิธีการทำให้ครูมีความสำนึกในหน้าที่	62
15	แสดงค่าร้อยละของวิธีการทำให้ครูมีความรับผิดชอบ	63
16	แสดงค่าร้อยละของวิธีการทำให้ครูเกิดขวัญและกำลังใจ	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	แสดงคำร้อยละของวิธีการทำให้ครูร่วมมือร่วมใจในการทำงาน	65
18	แสดงคำร้อยละของวิธีการที่จะให้ครูมีอุดมคติ.....	66
19	แสดงคำร้อยละของวิธีการที่จะทำให้ครูเกิดความภูมิใจในงานของตน....	67
20	แสดงคำร้อยละของวิธีการที่จะทำให้ครูเกิดความกลัวไม่กล้าทำผิดวินัย...	68
21	แสดงคำร้อยละของวิธีการให้ครูเกิดความละอายไม่กระทำในสิ่งที่ ไม่ถูกไม่ควร.....	69
22	แสดงคำร้อยละของวิธีการให้ครูมีจิตใจสงบไม่กระทำผิดวินัยเพราะ โลก โกรธ หลง.....	70
23	แสดงคำร้อยละของวิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบแบบแผนและ กฎหมายแก่ครู.....	71
24	แสดงคำร้อยละของวิธีชี้แจงระเบียบปฏิบัติใหม่ ๆ ให้ครูทราบ.....	72
25	แสดงคำร้อยละของวิธีการป้องกันคุ้มครองครูมิให้ได้รับอิทธิพลบีบบังคับ...	73
26	แสดงคำร้อยละของการดูแลระมัดระวังป้องกันมิให้ครูกระทำผิดวินัย.....	74
27	แสดงคำร้อยละของการสร้างทางระบายความคับข้องใจของครู.....	75
28	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการ เมื่อครูกระทำผิดวินัย เล็กน้อยและ เป็นความผิดครั้งแรก.....	76
29	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการ เมื่อครูกระทำผิดวินัย เล็กน้อยและ ไม่ใช่ความผิดครั้งแรก.....	77
30	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการเมื่อได้รับข้อมูล มีผู้กล่าวหา สงสัยว่าครูกระทำผิดวินัย.....	78
31	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการ เมื่อครูกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง และเป็นความผิดซึ่งหน้า.....	79
32	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการ เมื่อทราบข้อเท็จจริงว่าครู กระทำผิดวินัยร้ายแรงและกรณีมีมูล.....	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
33	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการเมื่อครูกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นความผิดครั้งแรก	81
34	แสดงปัญหาและอุปสรรคของการรักษาวินัยข้าราชการครู.....	82
35	แสดงข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู.....	83
36	แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	85
37	แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	86
38	แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุราชการ.....	87
39	แสดงคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครูตามสภาพการรับรู้ของอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเรื่องการส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีวินัย.....	89
40	แสดงคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครูตามสภาพการรับรู้ของอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเรื่องการป้องกันมิให้ข้าราชการครูกระทำผิดวินัย.....	94
41	แสดงคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครูตามสภาพการรับรู้ของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาในเรื่องการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูผู้กระทำผิด.....	96
42	แสดงคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ในเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู.....	97
43	แสดงความคิดเห็นของครูในเรื่องปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ ในการปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู.....	99